

Κριτήρια Διαιρετότητας

1. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 2** όταν το τελευταίο ψηφίο είναι άρτιο.

π.χ. Ο ακέραιος 345879**8** διαιρείται δια του 2
πράγματι $3458798:2=1729399$

2. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 3** όταν το άθροισμα των ψηφίων του είναι αριθμός διαιρετός διά 3.

π.χ. Ο ακέραιος 23421 διαιρείται δια του 3 αφού $2+3+4+2+1=12$
πράγματι $23421:3=7807$

3. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 4** όταν το τελευταίο διψήφιο τμήμα του είναι διαιρετό δια του 4.

π.χ. Ο ακέραιος 235**36** διαιρείται δια του 4 αφού το **36** διαιρείται δια 4
πράγματι $23536:4=5884$

4. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 5** όταν το τελευταίο ψηφίο είναι 0 ή 5.

π.χ. Ο ακέραιος 235**0** διαιρείται δια του 5 αφού τελειώνει σε 0
πράγματι $2350:5=470$

π.χ. Ο ακέραιος 427**5** διαιρείται δια του 5 αφού τελειώνει σε 5
πράγματι $4275:5=855$

5. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός δια του 6** αν είναι ταυτόχρονα διαιρετός και με το 2 και με το 3.

π.χ. Ο αριθμός 1584 διαιρείτε δια του 2 αφού είναι άρτιος και ταυτόχρονα διαιρείται δια του 3 αφού $(1+5+8+4):3=18:3=6$ επομένως διαιρείται και δια του 6
πράγματι $1584:6=264$

6. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 7** όταν η διαφορά του αριθμού που προκύπτει με διαγραφή του τελευταίου ψηφίου και του αριθμού που είναι διπλάσιος του τελευταίου ψηφίου, είναι διαιρετή διά 7.

π.χ. Ο αριθμός 693 διαιρείται δια του 7 γιατί:
 $693 >>> 69-2\cdot3=69-6=63$ και επειδή $63:7=9$ τότε και ο 693 διαιρείται δια του 7
πράγματι $693:7=99$

π.χ. Ο αριθμός 3724 διαιρείται δια του 7 γιατί:

$3724 \ggg 372 - 2 \cdot 4 = 372 - 8 = 364$ αλλά

$364 \ggg 36 - 2 \cdot 4 = 36 - 8 = 28$ και επειδή $28:7=4$ τότε ο 364 διαιρείται δια του 7

οπότε και ο 3724 διαιρείται δια του 7
πράγματι $3724:7=532$

7. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 8** όταν το τελευταίο τριψήφιο τμήμα είναι διαιρετό με το 8.

π.χ. Ο ακέραιος 2080 διαιρείται δια του 8 αφού:

$2080 \ggg 080:8=10$ άρα και ο 2080 διαιρείται δια του 8

πράγματι $2080:8=260$

8. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 9** αν και μόνον αν το άθροισμα των ψηφίων του είναι αριθμός διαιρετός διά 9.

π.χ. Ο ακέραιος 13221 διαιρείται δια του 9 αφού $1+3+2+2+1=9$

πράγματι $13221:9=1469$

9. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 10** αν και μόνον αν το τελευταίο ψηφίο είναι 0.

π.χ. Ο ακέραιος 2310 διαιρείται δια του 10

πράγματι $2310:10=231$

10. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 11** όταν το άθροισμα των ψηφίων στις θέσεις άρτιων δυνάμεων μείον το άθροισμα των ψηφίων στις θέσεις περιπτών δυνάμεων, είναι διαιρετό διά 11.

π.χ. Ο αριθμός 2134 διαιρείται δια του 11 γιατί:

$2134 \ggg (2+3)-(1+4)=5-5=0$ και επειδή $0:11=0$ άρα και ο 2134 διαιρείται δια του 11

πράγματι $2134:11=194$

π.χ. Ο αριθμός 16291 διαιρείται δια του 11 γιατί:

$16291 \ggg (6+9)-(1+2+1)=15-4=11$ που διαιρείται δια του 11

πράγματι $16291:11=1481$

11. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 20** όταν το τελευταίο διψήφιο τμήμα του είναι διαιρετό δια του 20, δηλαδή αν τελειώνει σε 00, 20, 40, 60 ή 80.

π.χ. Ο ακέραιος 2380 διαιρείται δια του 20
πράγματι $2380:20=119$

12. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 25** όταν το τελευταίο διψήφιο τμήμα είναι διαιρετό με το 25.

π.χ. Ο ακέραιος 2375 διαιρείται δια του 25 αφού $75:25=3$
πράγματι $2375:25=95$

13. Ακέραιος αριθμός είναι **διαιρετός διά 100** όταν το τελευταίο διψήφιο τμήμα είναι 00.

π.χ. Ο ακέραιος 9100 διαιρείται δια του 100
πράγματι $9100:100=91$

Δραστηριότητες

1. Σε κάθε κενό να βάλετε κατάλληλο ψηφίο ώστε ο αριθμός:

(α) 4.....9..... να διαιρείται **συγχρόνως** με το 3 και με το 5

(β) 3.....7.....1 να διαιρείται **συγχρόνως** με το 2 , το 5 και το 9

2. Θεωρούμε τους αριθμούς 1990, 1991,, 1997. Γράφουμε αυτούς τους αριθμούς τον έναν δίπλα στον άλλον. Να εξετάσετε αν ο αριθμός που προκύπτει είναι πρώτος.

[Μαθηματικός Διαγωνισμός «Θαλής» , 1997]